

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve Kliring anlaşmasının 18 nci maddelerindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında 1/718 sayılı kanun lâiyhası ve Hariciye encümeni mazbatasile Türkiye Cümhuriyetile Hollanda Kırallığı arasında imzalanan ve 3020 sayılı kanunla tasdik olunan ticaret ve kliring anlaşmalarile bunlara merbut mektublarda yapılacak tashihat hakkında 1/719 sayılı kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisad encümenleri mazbataları

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve kliring anlaşmasının 18 nci maddesindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye encümeni mazbatası (1/718)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı 6/660

2 - III - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve kliring anlaşmasının 18 nci maddelerindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26 - II - 1937 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikde sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe lâiyhası

9 - VI - 1936 günlemeçli ve 3020 sayılı kanunla tasdik ve kabul edilen 23 Eylül 1934 tarihli Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve clearing anlaşmasının 18 nci maddelerinde derpiş edilmiş olan iki aylık ihbar müddetinin, mezkûr memleketle şubat 1927 içinde açılan müzakeratı teshilen, bir aya tenzili tarafeynce muvafık görülmekle kanuniyet kesbetmiş olan mezkûr anlaşmaların tadili mahiyetindeki işbu değişikliğin tasdikini Hükûmet Yüksek Kamutaydan diler,

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. : 1/718

Karar No. : 18

21 - IV - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve kliring anlaşmasının 18 nci maddelerindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 26 - II - 1937 tarihli kararile Büyük Meclise sunulan kanun lâ-yihası encümenimizin 16 - IV - 1937 tarihli toplantısında Hariciye vekâleti namına Nebil Batı hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu.

Mevzubahs ihbar müddetinin iki aydan bir aya indirilmesi şubat 1937 içinde açılan yeni müzakerenin teshili maksadını istihdaf ve iki Devlet mümessillerinin tensibine iktiran

etmiş bir keyfiyet olduğu esbabı mucibenin mütaleasından anlaşılmağa mezkûr kanun lâ-yihası aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince İktisad encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ha. En. Reisi	M. M. N.	Kâtib
Trabzon	Kastamonu	Kastamonu
Hasan Saka	Ş. İlden	Ş. İlden
Niğde	Kütahya	İzmir
Kâmil İrdelp	H. R. Gürpınar	Halil Mentese
Erzurum	Kocaeli	Bolu
P. Demirhan	Süreyya Yiğit	H. C. Çambel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve kliring anlaşmasının 18 nci maddelerindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında kanun lâ-yihası

9 - VI - 1936 günlemeçli ve 3020 sayılı kanunla tasdik ve kabul edilen 23 eylül 1934 tarihli Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve clearing anlaşmasının 18 nci maddelerindeki ihbar müddetinin iki aydan bir aya tenzili hakkında kanun projesi.

Kanun No.

MADDE 1 — 23 eylül 1934 tarihli Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasının 5 nci ve clearing anlaşmasının 18 nci maddelerinde derpiş edilmiş olan iki aylık ihbar müddeti bir aya indirilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanunun hükmünü İera Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 3 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

26 - II - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	Dr. T. R. Aras	Fuad Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	M. Erkmən

Türkiye Cümhuriyetile Hollanda Kırallığı arasında imzalanan ve 3020 sayılı kanunla tasdik olunan ticaret ve kliring anlaşmalarile bunlara merbut mektublarda yapılacak tashihat hakkında kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası (1/719)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/593

20 - II - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hollanda Kırallığı ile 23 eylül 1934 de Ankarada imza edilen ve 3020 sayılı kanunla tasdik olunan ticaret ve kliring anlaşmalarile bunlara merbut mektublarda yapılacak tashihat hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10 -II - 1937 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve merbutlarile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe mazbatası

23 eylül 1934 de Hollanda Kırallığı ile imza edilip 3020 sayılı ve 9 - VI - 1936 tarihli kanunla tasdik olunan ticaret ve clearing anlaşmalarile bu anlaşmalara bağlı mektublarda vakı ve aşağıda gösterilen yanlışlıkları tashih için icab eden kanunun tasdikını Hükümet Yüksek Kamutaya arz eder.

1 — A 1. listesinde 690 pozisyonundan sonra bir de 859 pozisyonu esas metinlerde ve Hariciyeden Yüksek Başvekâlete takdim edilen nüshalarda mevcut olduğu halde bu pozisyon kanun hini tabında dercedilmediğinden işbu pozisyonun ilâvesi lâzım gelmektedir.

2 — Mezkûr ticaret anlaşmasına bağlı mektublardan (malûmu âlileri olduğu üzere) kelimeleri le başlıyan ve 16 hazirandan 23 eylül 1934 de kadar gümrüklerimize gelmiş bulunan Felemenk menşe ve mevrıdli emtianın idhaline müteallik bulunan mektubun ikinci bendinde kerre içinde yazılı (Muahede ve clearing mukavelenamelerinin tarihi imzası) kelimelerinin tayyırı ile aynı mektubun beşinci bendinin bervechizir şekilde tashihi icab etmektedir: «İki tarafın bu mektub teatisile tasavvur ettikleri gaye 16 hazirandan 23 eylül 1934 de kadar türk gümrüklerine gelmiş olan Felemenk Kırallığı menşe ve mevrıdli emtianın, bedelleri iki memleketimiz arasındaki 23 eylül 1934 tarihli clearing anlaşması ahkâmma tevfiakan transfere edilmek üzere Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına türk lirası olarak yatırılmak şartile, gümrüklenmesine müsaade etmek idi.»

3 — Yukarıda iki numara altında gösterilen mektubla 7 birinci teşrin 1934 tarihli ve (23 eylül 1934 tarihli ticaret mukavelesine bağlı listelerin) kelimeleri le başlıyan ve işbu listelerde bazı pozisyonların tashihine müteallik bulunan mektubun yalnız Hariciye vekâletinden Felemenk sefaretine yazılı olanları kanuna dercedilmiş olmakla alman karşılıkların yeniden çıkarılacak kanuna ilâvesine ihtiyaç vardır.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Esas No. 1/719
Karar No. 19

19 - IV - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Hollanda Kırallığı arasında 23 eylül 1934 tarihinde Ankarada imza ve 3021 numaralı kanunla tasdik olunan ticaret ve kliring anlaşmalarile bunlara merbut mektublarda yapılacak tashihat hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10 - II - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası Hariciye vekâleti namına Nebil Batı hazır olduğu halde encümenimizin 16 - IV - 1937 tarihli toplantısında tetkik ve mütalea edildi.

Taleb edilen tashihat esasen mukarrer ah-

kâmı müeyyit bulunmakla encümenimizce aynen kabul olunmuş ve havalesi mucibince İktisad encümenine tevdi kılınmak üzere yüksek katınıza sunulmuştur.

Hariciye E. Reisi	M. M. N.	Kâtib
Trabzon	Kastamonu	Kastamonu
H. Saka	Ş. İlden	Ş. İlden
Niğde	Kütahya	İzmir
K. İrdelp	H. R. Gürpınar	H. Mentеше
Erzurum	Bolu	Kocaeli
P. Demirhan	H. C. Çambel	S. Yiğit

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hollanda Kırallığı ile 23 eylül 1934 de Ankarada imza edilen ve 3020 numaralı kanunla tasdik olunan ticaret ve clearing anlaşmalarile bunlara merbut mektublarda yapılacak tashihat hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Hollanda Kırallığı ile 23 eylül 1934 te Ankarada imza edilen ticaret anlaşmasına bağlı A 1. listesinin sonuna 859 pozisyonunun ilâvesi.

MADDE 2 — Mezkûr anlaşmaya bağlı olup (Malûmu âlileri olduğu üzere) kelimelerile başlayan ve 16 hazirandan 23 eylül 1934 e kadar gümrüklerimize gelmiş olan Felemenk menşee ve mevriddi emtianın ithaline müteallik bulunan mektubun ikinci bendinde kerre içinde yazılı (Muahede ve clearing mukavelelerinin tarihi imzası) kelimelerinin tayyi ile aynı mektubun beşinci bendinin «İki Tarafın bu mektub teatisile tasavvur ettikleri gaye 16 hazirandan 23 eylül 1934 e kadar Türk gümrüklerine gelmiş olan Felemenk Kırallığı menşee ve mevriddi emtianın, bedelleri iki memleketimiz arasındaki 23 eylül 1934 tarihli clearing anlaşması ahkâmına tevfi kan transfere edilmek üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına türk lirası olarak yatırıl-

mak şartile, gümrüklenmesine müsaade etmek idi» şeklinde tashihi.

MADDE 3 — İşbu kanunun ikinci maddesi ile istihdaf edilen mektuba ve mezkûr anlaşmaya bağlı 7 birinci teşrin 1934 tarihli ve kontenjan listelerinde bazı tashihata müteallik mektuba Hollanda sefaretinden alman karşılıkların ilâvesi kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10 - II - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/718, 719
Karar No. 53

3 - VI - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye - Hollanda ticaret ve kliring anlaşmalarının beşinci ve 18 nci maddelerinde mün-deriç fesih ihbar müddetinin iki aydan bir aya indirilmesi ve mezkûr ticaret ve kliring anlaş- masile bunlara merbut mektublarda bazı tashi- hat yapılması hakkında Büyük Meclise takdim olunan iki kanun lâyihası merbutları ve mucib sebep mazbataları Hariciye encümeni mazbata- larile birlikte encümenimize tevdi kılınmakla aynı anlaşmaya taallükları görülerek birleştiri- lmiş ve İktisad vekili ve Hariciye vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve mü- zakere olunmuştur.

23 eylül 1934 tarihinde Ankarada imza edil- miş ve 3020 numaralı kanunla tasdik kılınmış olan ticaret ve kliring anlaşmaları yerine kaim olacak yeni anlaşmaların iki tarafca müzakere- sine başlanması üzerine mevcut anlaşmalardaki fesih ihbar müddetinin değiştirilmesi lüzumlu görüldüğü ve bu maksatla 21 kânunuevvel 1936 tarihinde Hariciye vekâletile Ankara Felemenk maslahatgüzarlığı arasında mektublar teati edil- diği anlaşılmış ve keyfiyet encümenimizce de esas itibarile muvafık görülmüş, ancak lâyiha- lar birleştirildiği cihetle bu hüküm yeni hazırlanan lâyihaya birinci madde olarak dercedil- miştir.

Kezalik yeni anlaşma müzakeresine başlan- mak münasebetile eski anlaşmalar üzerinde tetkikat icra edilirken evvelce tabir hatası ve bir tashih mektubunun dosyaya yanlışlıkla ithal edilmemesi yüzünden eski anlaşmalardaki (A. I) listesine bir tarife numarasının ilâvesi ve merbutlar arasında bulunan bir mektub ye- rine de tashihen o zaman kabul edilmiş olan di- ğer bir mektubun ikamesi lüzumlu görülerek ve ayrıca eski anlaşmalar merbutatı meyanma iki mutabakat mektubunun dahi dereci mütalea edilerek bu maksadla da ikinci kanun lâyihası- nın ihzar olunduğu anlaşılmıştır.

A - 1 listesine ilâve edilecek tarife numara- sının esas listede mevcud iken Büyük Mecliste

tabir esnasında her nasılsa hariç kaldığı eski dos- yanın tetkikinden anlaşılacakla bu noksanı telâfi etmek üzere hazırlanan kanun lâyihasındaki ikinci madde yazılmıştır.

Tashih mektubuna gelince: Bu mektub taraf- lar arasında takarrür ettirilen bir mutabakatı ihtiva etmekte olup o zaman bunu takiben aynı mutabakat bazı tadilât ile ikinci bir mektuba mevzu teşkil etmiş iken dosyaya yanlışlıkla ilk mektub konmuş ve merbutlar arasına girmiştir. Bu defa ikinci tashih mektubunun o mektub yerine ikamesi suretile yanlışlık ıslâh edilmek- tedir. Yeni hazırlanan lâyihadaki üçüncü madde bu maksadı teminen yazılmıştır.

Hükümetten gelen ikinci lâyihadaki üçüncü maddede merbutlar arasındaki ikinci mektuba cevaben o zaman Felemenk sefaretinden alınmış olup merbutlar meyanına ithal edilmemiş bulu- nan iki mektubun bu defa merbutlar meyanına ithali mevzubahs edilmektedir. Encümenimizce yapılan tetkikata nazaran bu mektublar hüküm ifade etmemekte olup munhasıran mutabakatı teyid eder cevaplardan ibaret olduğu için bunla- rın da merbutlar meyanında bulundurulmasında zaruret görülmemiş ve bu sebeble o mektublar yeni hazırlanan lâyihada nazarı itibare alınma- mıştır.

Dördüncü ve beşinci maddeler usule müteallik bulunmaktadırlar.

Bu suretle hazırlanmış olan lâyiha Büyük Meclisin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reis- liğe sunulmuştur.

İk. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Tekirdağ	Giresun	Seyhan
Ş. Kesebir	İ. Sabuncu	Esmâ Noyman
Samsun	Zonguldak	Konya
A. Tunah	Esad Çakmakkaya	H. Dikmen
Gazi Anteb	Zonguldak	Kayseri
R. Güres	H. Karabacak	Veli Yaşın
Gümüşane	Giresun	
Edip Tör	M. Kılıç	

İKTİSAD ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Türkiye Cümhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında imzalanan ticaret ve kliring anlaşmalarile merbutlarının tasdiki hakkında 3020 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında Ankarada 23 eylül 1934 tarihinde imza ve 3020 numaralı kanunla tasdik edilmiş olan ticaret ve kliring anlaşmalarının beşinci ve on sekizinci maddelerinde yazılı fesih ihbar müddetinin değiştirilmesi hakkında Hariciye Vekâletile Felemenk Şefareti arasında 21 ilkkânun 1936 tarihinde Ankarada teati olunan merbut 1 ve 2 numaralı mektublar kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — 3020 numaralı kanunla tasdik edilmiş olan ticaret ve kliring anlaşmalarına merbut (A. I) listesine (859) numaralı pozis-

yonun ilâvesi kabul edilmiştir.

MADDE 3 — 3020 numaralı kanunla tasdik edilmiş olan ticaret ve kliring anlaşmaları merbutları arasındaki 23 eylül 1934 tarihine kadar gümrüklerimize gelmiş olan Felemenk menşe ve mevrıdli emtianın ithaline mütealîk bulunan 7 birinciteğrin 1934 tarihli mektub yerine bu kanuna merbut 3 numaralı 5 ikinciteğrin 1934 tarihli mektub ikame olunmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Türkiye Cümhuriyeti
Hariciye vekâleti
No. 1519/1

Ankara : 21 ilk kânun 1936

1

Suret

Bay Maslahatgüzar,

Türkiye Cümhuriyeti Hükümetinin, cereyan etmekte olan müzakeratı nazarı itibare alarak, Türkiye Cümhuriyeti Hükümetile Felemenk Kırallığı arasında Ankarada 23 eylül 1934 de mümza ticaret ve clearing anlaşmalarının 5 nci ve 18 nci maddelerinde derpiş edilen 60 günlük fesih ihbar müddetinin 30 güne indirilmesine ve bu suretle nihayet 23 şubat 1937 de fesih vaki olduğu takdirde mezkûr anlaşmaların 23 mart 1937 de münkazi olmalarında mutabık bulunduğunu bu babdaki görüşmelere atfen ıttılınıza arz etmekle müftehirim.

İhtiramatı faikamı lûtfen kabul ediniz, Bay Maslahatgüzar.

Hariciye vekâleti vekili
Şükrü Saracoğlu

Bay Baron de Harinxma thoe Slooten
Felemenk Maslahatgüzarı
Ankara

Felemenk Sefareti No. 83

Ankara: 21 ilkkânun 1936

2

Suret

Bay Vekil,

Felemenk Kırallığı Hazretleri Hükümetinin Felemenk Kırallığı ile Türkiye Cümhuriyeti arasındaki, Ankarada 23 eylül 1934 de imza olunan ticaret ve clearing anlaşmalarının 5 nci ve 18 nci maddelerinde derpiş edilen 60 günlük fesih müddetinin 30 güne indirilmesinde ve bu suretle nihayet 23 şubat 1937 de fesih vaki olduğu takdirde mezkûr anlaşmaların 23 mart 1937 de münkazi olmaları hususunda mutabık bulunduğunu bu babdaki görüşmelere terdifen Zatı Devletinizin ıttılama arz ile müftehirim.

İhtiramatı faikamı lûtfen kabul ediniz, Bay Vekil.

B. Harinxma Thoe Slooten

Bay Şükrü Saracoğlu,
Adliye vekili
Hariciye vekâleti vekili
Ankara

Türkiye Cümhuriyeti
Hariciye vekâleti
No. 72943/26

Ankara : 5 teşrinisani 1934

3
Suret

Maslahatgüzar Beyefendi,

Malûmu âlileri olduğu üzere 23 eylül 1934 tarihli Türkiye - Felemenk ticaret muahedena-
mesine mülhak mektublardan birisi şu suretle muharrerdir :

«12 kânunuevvel 1933 tarihli ve 15416 numaralı kararname ahkâmına tevfikân 16 haziran 1934
tarihinden itibaren 23 eylül 1934 tarihine kadar türk gümrüklerine gelmiş olan Hollanda Kı-
rallığı menşe ve mevriddi eşyanın gümrükten ihraema Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetinin mu-
tabık olduğunu nazarı ittilamıza isal ile kesbi şeref eylerim».

«İşbu eşyanın bedelleri Türkiye ve Hollanda Hükûmetleri arasında bu gün imza edilmiş olan
clearing mukavelesine ahkâmına tevfikân nakli muamelesi yapılmak üzere türk lirası olarak
Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına tesviye olunacaktır».

İhtiramatı faikamm kabulünü rica ederim. Maslahatgüzar Beyefendi.

İki Tarafım bu mektub teatisile tasavvur ettikleri gaye 16 hazirandan 23 eylül 1934 e kadar
türk gümrüklerine gelmiş olan Felemenk Kıralığı menşe ve mevriddi emtianın, bedelleri iki mem-
leketimiz arasındaki 23 eylül 1934 tarihli clearing anlaşması ahkâmına tevfikân transfere edilmek
üzere Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına türk lirası olarak yatırılmak şartile gümrüklen-
mesine müsaade etmek idi.

İlk fıkrada zikrolunan «12 - XII - 1933 tarih 15416 kararname» tabiri ki, 1 teşrinisani 1933 ta-
rihinden evvel gelmiş olan emtiaya aiddir ve bundan dolayı salifüzzikir mektub teatisile hiç müna-
sebet yoktur. Bunun yerine 23 eylül 1934 tarihli «ticaret mukavelesi» tabiri ikame edilecektir.

Bu husus hakkındaki tam tevafuk nazarımızı Zatı âlilerine teyid ile kesbi şeref eyler ve ihti-
ramatı faikamm kabulünü rica ederim, Maslahatgüzar Beyefendi.

Baron de Harinxma Thoe Slooten
Hollanda Maslahatgüzarı
Ankara

